

Streszczenie

Niniejsza rozprawa doktorska zawiera wyniki kompleksowych badań palinologicznych skał formacji białokamieńskiej w synklinorium śródsudeckim. W części wstępnej pracy omówiona została budowa geologiczna synklinorium śródsudeckiego, a także litologia i stratygrafia skał karbońskich tej jednostki wraz z historią ich rozpoznania geologicznego. Przytoczono również podstawowe informacje z zakresu palinologii, metodyki oraz możliwości zastosowania wyników badań palinologicznych.

Próbki do badań palinologicznych pobrano z powierzchniowych odsłoneń skał formacji białokamieńskiej północno-zachodniej części synklinorium śródsudeckiego, zlokalizowanych w niecce wałbrzyskiej oraz w okolicach Kamiennej Góry. Uzyskany materiał badawczy, obejmujący zarówno urozmaicone taksonomicznie zespoły miospor, jak i wyniki analizy palinofacjalnej, był przedmiotem wszechstronnej interpretacji. Dane miosporowe były podstawą określenia wieku oraz interpretacji składu zbiorowisk roślin macierzystych porastających okolice miejsca sedymentacji badanych skał i ich zmienności w czasie. Dodatkowo zaprezentowano wyniki analizy palinofacjalnej również zinterpretowane w kontekście paleośrodowiskowym.

Skład oznaczonych zespołów miospor umożliwił zastosowanie standardowych kryteriów zonacji miosporowej dla precyzyjnego określenia wieku badanych skał formacji białokamieńskiej i skorelowania ich z podziałem chronostratygraficznym. Badane skały formacji białokamieńskiej włączono do dwóch zon miosporowych: *Crassispora kosankei* – *Grumosporites varioreticulatus* (KV) oraz *Raistrickia fulva* – *Reticulatisporites reticulatus* (FR). Biozony te odpowiadają dolnej części pensylwanu. W powiązaniu z wynikami badań palinologicznych najwyższej części profilu formacji białokamieńskiej z otworu wierniczego Grzędy IG-1, wskazujących na przynależność do zony *Cirratriratites saturni* - *Triquitritres sinani* (SS) (Górecka-Nowak, 1995), pozwalają na określenie wieku skał tej formacji na interwał od wyższego alportu, poprzez kindeskat, marsden, jedon do langsetu (najwyższy namur A do dolnego wesfalu A). Uzyskany wynik świadczy o tym, że pomiędzy badaną formacją, a niżejległą formacją wałbrzyską, której stropowa część należy do subzony *Lycospora subtriquetra* – *Cirratriradites rarus* (SR), nie występuje suponowana wcześniej luka stratygraficzna.

Różnorodność asocjacji miosporowych i powolne zmiany ich składu taksonomicznego nie wskazują na znaczące i nagłe zmiany składu zbiorowisk roślin macierzystych, które mogłyby być uznane za „skok florystyczny” w tym czasie. Również przeprowadzona analiza zmienności składu zrekonstruowanych zbiorowisk roślinnych w czasie precyzyjnie

„skoku florystycznego”. Praca zawiera także wyniki analizy palinofacjalnej wskazujące, że badane skały zawierają jeden typ palinofacji jednoznacznie powiązanej z warunkami fluwialnymi. Obserwowana palinofacja jest charakterystyczna dla warunków depozycji w systemie rzeki o stosunkowo wysokiej energii z okresami stagnacji wód w obszarach pozakorytowych. Przeprowadzona rekonstrukcja paleośrodowiskowa w oparciu o dane miosporowe wskazuje, że okolice miejsca sedimentacji badanych skał porośnięte były zbiorowiskami roślin charakterystycznych dla obszarów podmokłych i nizinnych.